Puolustusvaliokunta

Keskiviikko 20.3.2024 klo 9.30—10.00

Läsnä
puheenjohtaja Jukka Kopra kok
varapuheenjohtaja Mikko Savola kesk
jäsen Miko Bergbom ps
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Hanna Holopainen vihr (3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11)
jäsen Mika Kari sd
jäsen Jani Kokko sd
jäsen Juha Mäenpää ps
jäsen Riitta Mäkinen sd
jäsen Jari Ronkainen ps
jäsen Hanna Räsänen kesk
jäsen Tuula Väätäinen sd

Sihteeri
valiokuntaneuvos Heikki Savola

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 11 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Valtioneuvoston selvitys: Suomen avaintavoitteet EU-vaalikaudelle 2024-2029
Valtioneuvoston E-selvitys E 58/2023 vp
Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston selvitys: Suomen avaintavoitteet EU-vaalikaudelle 2024-2029 A 3.

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Valmis
5.0

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Toimenpidealoite itärajaa seurailevan suovyöhykkeen rakentamisesta ja ennallistamisesta

Toimenpidealoite TPA 3/2024 vp

Asia on saapunut valiokuntaan.

5. Valtioneuvoston selvitys: Komission viisi uutta aloitetta taloudellisen turvallisuuden parantamiseksi

Valtioneuvoston E-selvitys E 6/2024 vp

Liiteasiakirja Komission viisi uutta aloitetta taloudellisen turvallisuuden parantamiseksi

Asia on saapunut puolustusvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta päätti, ettei asian johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Valtioneuvoston selvitys: Pysyvän rakenteellisen yhteistyön strateginen arviointi

Valtioneuvoston E-selvitys E 7/2024 vp

Liiteasiakirja Pysyvän rakenteellisen yhteistyön strateginen arviointi_perusmuistio

Asia on saapunut puolustusvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta päätti kuulla asiantuntijoita.

7. Valtioneuvoston selvitys: Pysyvän rakenteellisen yhteistyön eteneminen

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 3/2023 vp

Puolustusvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UTPJ 5/2024 vp - UTP 3/2023 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta päätti kuulla asiantuntijoita.

8. Valtioneuvoston selvitys: Suomen osallistuminen EUNAVFOR ASPIDES -operaatioon

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 4/2024 vp

Asia on saapunut puolustusvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava ulkoasiainvaliokunnalle.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- vanhempi osastoesiupseeri Antti Rajahalme, puolustusministeriö
- osastoesiupseeri, everstiluutnantti Jarkko Pelkonen, Pääesikunta
- osastoesiupseeri, majuri Pekka Lehto, Pääesikunta

Valiokunta hyväksyi kannanoton: Jemenistä käsin toimivien huthikapinallisten iskut Punaisenmeren laivaliikenteeseen ovat jatkuneet. Iskut loukkaavat vakavalla tavalla merenkulun vapautta ja turvallisuutta kansainvälisen kaupan näkökulmasta tärkeällä reitillä. Tilanne Punaisellamerellä kytkeytyy Lähi-idän laajempaan ajankohtaiseen turvallisuustilanteeseen. Punaisellamerellä toimii 15.12.2023 Yhdysvaltain johdolla käynnistetty sotilaallinen Prosperity Guardian -operaatio, joka turvaa laivaliikennettä alueella. EU puolestaan käynnisti 19.2.2024 sotilaallisen EUNAVFOR ASPIDES -operaation turvaamaan Punaisenmeren ja sen lähialueiden merireittejä yhteistyössä kansainvälisten kumppaneiden, mukaan lukien Yhdysvaltain ja Prosperity Guardian -operaation kanssa. Lisäksi Prosperity Guardian -operaatiosta erillinen Yhdysvaltain johtama koalitio on tammikuusta 2024 alkaen tehnyt iskuja Jemenissä sijaitseviin huthikohteisiin. Valtioneuvoston selvityksissä eduskunnalle esitetään, että Suomi osallistuisi Aspides-operaatioon enintään viidellä sotilaalla, joiden toimipaikka olisi Kreikassa sijaitseva esikunta. Prosperity Guardian -operaatioon esitetään lähetettäväksi kaksi esikuntaupseeria toimipaikkanaan Bahrain. Molemmissa selvityksissä Suomen osallistumista operaatioon perustellaan pitkälti samanlaisin argumentein. Operaatio-osallistumisella Suomi kantaa vastuutaan osana kansainvälisiä toimia, joilla pyritään kauppareittien turvaamiseen ja merellisen turvallisuuden vahvistamiseen Punaisellamerellä. Valiokunta yhtyy selvityksissä esitettyihin osallistumisperusteisiin: on koko kansainvälisen yhteisön vastuulla varmistaa, että globaalin kauppamerenkulun turvallisuus turvataan. Suomelle, joka on 95 prosenttisesti riippuvainen ulkomaankaupassaan meriyhteyksistä, tämän ulottuvuuden korostaminen on erityisen tärkeää. Osallistumalla sekä EU-vetoiseen operaatioon että USA-johtoiseen operaatioon Suomi osoittaa konkreettisesti haluaan tukea keskeisiä kumppaneitaan. Valiokunta puoltaa Suomen osallistumista Aspides- ja Prosperity Guardian -operaatioon selvityksissä esitetyllä tavalla.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

9. Valtioneuvoston selvitys: Suomen osallistuminen Prosperity Guardian -operaatioon
Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 5/2024 vp

Asia on saapunut puolustusvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava ulkoasiainvaliokunnalle.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- vanhempi osastoesiupseeri Antti Rajahalme, puolustusministeriö
- osastoesiupseeri, everstiluutnantti Jarkko Pelkonen, Pääesikunta
- osastoesiupseeri, majuri Pekka Lehto, Pääesikunta

Valiokunta hyväksyi kannanoton: Valiokunta hyväksyi kannanoton: Jemenistä käsin toimivien huthikapinallisten iskut Punaisenmeren laivaliikenteeseen ovat jatkuneet. Iskut loukkaavat vakavalla tavalla merenkulun vapautta ja turvallisuutta kansainvälisen kaupan näkökulmasta tärkeällä reitillä. Tilanne Punaisellamerellä kytkeytyy Lähi-idän laajempaan ajankohtaiseen turvallisuustilanteeseen. Punaisellamerellä toimii 15.12.2023 Yhdysvaltain johdolla käynnistetty sotilaallinen Prosperity Guardian -operaatio, joka turvaa laivaliikennettä alueella. EU puolestaan käynnisti 19.2.2024 sotilaallisen EUNAVFOR AS-

PIDES -operaation turvaamaan Punaisenmeren ja sen lähialueiden merireittejä yhteistyössä kansainvälisten kumppaneiden, mukaan lukien Yhdysvaltain ja Prosperity Guardian -operaation kanssa. Lisäksi Prosperity Guardian -operaatiosta erillinen Yhdysvaltain johtama koalitio on tammikuusta 2024 alkaen tehnyt iskuja Jemenissä sijaitseviin huthikohteisiin. Valtioneuvoston selvityksissä eduskunnalle esitetään, että Suomi osallistuisi Aspides-operaatioon enintään viidellä sotilaalla, joiden toimipaikka olisi Kreikassa sijaitseva esikunta. Prosperity Guardian -operaatioon esitetään lähetettäväksi kaksi esikuntaupseeria toimipaikkanaan Bahrain. Molemmissa selvityksissä Suomen osallistumista operaatioon perustellaan pitkälti samanlaisin argumentein. Operaatio-osallistumisella Suomi kantaa vastuutaan osana kansainvälisiä toimia, joilla pyritään kauppareittien turvaamiseen ja merellisen turvallisuuden vahvistamiseen Punaisellamerellä. Valiokunta yhtyy selvityksissä esitettyihin osallistumisperusteisiin: on koko kansainvälisen yhteisön vastuulla varmistaa, että globaalin kauppamerenkulun turvallisuus turvataan. Suomelle, joka on 95 prosenttisesti riippuvainen ulkomaankaupassaan meriyhteyksistä, tämän ulottuvuuden korostaminen on erityisen tärkeää. Osallistumalla sekä EU-vetoiseen operaatioon että USA-johtoiseen operaatioon Suomi osoittaa konkreettisesti haluaan tukea keskeisiä kumppaneitaan. Valiokunta puoltaa Suomen osallistumista Aspides- ja Prosperity Guardian -operaatioon selvityksissä esitetyllä tavalla.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

10. Muut asiat

-

11. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on torstaina 21.03.2024 klo 10.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Heikki Savola